

GORICA

(Zjutranje izdanje).

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9. Dopolnje je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako padena ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarzwald v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Vtisi s prvega zadružnega shoda.

(Dalje.)

Ako pa tu trdimo, da je poleg delavstva še najbolj sposoben kmet za socialno delo, za socialni razvoj, mislimo, da ne trdimo kaj neresničnega. Kdo ve bolje, kakor ravno kmet, kaj se pravi ljubezen in dolžnost do bližnjega? Kdo je bolj navezan na pomoč in žrtvovanje bližnjega in bližnjemu, kakor ravno kmet? Zato ima poljedelsko zadružništvo največ vitalnosti v sebi, največ sposobnosti za nadaljni razvoj. In ta razvoj bo tem večji, tem uspešnejši, čim bolj prodre socialni čut in ideja socialne dolžnosti v kmečki stan, čim bolj se torej v njem razširi zadružniški zmisel.

A tudi tehnična izobrazba mora postati splošna, prilagodena posameznim kulturnim razmeram in zahtevam. Saj je ravno namen zadružništva, vzbujati v ljudstvu zanimanje na modernejšo gospodarstvo, nuditi sredstva za izboljšanje poljedelske produkcije, ako hočemo tu ravno pustiti iz oči obrtne in druge produkcijske zadruge, ki služijo bolj namenom poedinskih interesov. A tudi zadružništvo samo potrebuje intenzivnejše izobrazbe. Vedno nove njegove oblike postanejo tako raznovrstne, zahtevajo toliko specialnega znanja v eni ali drugi stroki, da ena oseba ne more več sodelovati pri vseh teh raznih oblikah, ne more več zadostiti zahtevam raznih oblik. Klic po specialni, zadružniško-tehniški izobrazbi se javlja vedno glasneje, vedno pogosteje, in priti mora čas, ko se bode moral ta klic vpoštevati tudi od strani onih faktorjev, ki so poklicani priskrbeti ljudstvu izobraževalna sredstva.

Temu klicu, temu tako važnemu vprašanju za nadaljni razvoj zadružništva se je moral vsakakor pridružiti tudi I. poljedelski zadružni shod na Dunaju. Govoriti o tem predmetu pa je bila naloga možna, ki zadružništvo temeljito pozna in ljubi, kakor ljubi temeljito in resno svoj narod, za katerega tudi dolgo vrsto let deluje, namreč Jana Sedlaka, ravnatelja češke zadružne zveze v Pragi. Sedlak je izdelal krasni referat o zadružnem šolstvu, iz katerega hočemo posneti naslednja, za zadružništvo tako važna izvajanja.

Konstantira namreč najprej, da ima zadružna organizacija veliki vzgojevalni pomen za mali in srednji stan poljedelcev, ki so državotvorni temelj. Vzgojevalno delo zadrž se kaže v tem, da vzgajajo kmečko prebivalstvo za boljše gospodarjenje, kajti kmeta pripravijo do

tega, da preiskuje blago, katero kupuje, od druge strani da prilagodi blago, katero pripravlja za trg, zahtevam trga; prisilijo ga, da si pridobi ono znanje, ki mu je potrebno pri izvrševanju svojega gospodarstva in pri prodajanju svojih izdelkov, in to sicer ne samo v lastno korist pri proizvajanju in pri prodajanju, nego tudi v korist konzumentov, ki so vsled tega boljše, pravilnejše in cenejše postreženi.

Zadruge rešijo ob enem kmeta iz one zapuščenosti pri kreditnem gospodarstvu, katera ga je svojčas izročevala na milost in nemilost izkoriščevanju, naučijo ga pri potrebi kredita razločevati investicijski kredit od prometnega, razločevati torej korist zemljeknjiznega kredita od osebnega kredita; naučijo ga točnosti pri plačevanju obresti in vračevanju posojil, skratka — naučijo ga vezi, ki spajajo gospodarstvo posameznika s splošnim gospodarstvom.

Kdor hoče učiti, vzgajati, mora sam vzgojen biti. Ali mi danes s samimi vzgajamo in že nečimo, to pa zato, ker je naša avstrijska organizacija še zelo mlada. Potrebne so pa resne in temeljite študije, obsežno znanje, mirno presojevanje in sreča pri izbiranju sredstev, sistemov in oseb, ako se hoče doseči pravilna asimilacija zadružnih oblik, pravilno prilagodjenje razmeram, obstoječim v naših krajih. Vse mora biti v redu, toliko pri velikih, kolikor pri malih zadružbah, kajti neuspeh najmanjše zadruge meče še vedno zelo veliko senco v luči javnega mnenja.

Zato pa je potrebna vzgoja, in sicer vzgoja celotnega kmečkega prebivalstva! V tem oziru se je do danes že delovalo. Pri ustanavljanju zadrž se je ustanoviteljem pojasneval pomen in namen zadružništva, poučevali so se zadružni upravniki, vršili so se poučni tečaji o zadružništvu, izdajala so se posebna navodila, pouki in nauki za odbornike in nadzornike, poučevalo se je vsestransko in kolikor mogoče — a vse to ni dovolj. Potrebne so sposobne moči za vodstvo zadrž, še bolj potrebne pa moči za vodstvo zvez, potreben je poleg dosejanega praktičnega pouka tudi šolski zadružniški pouk!

Nastati more le vprašanje, ali je pri nas v Avstriji tak pouk mogoč, brez velikih stroškov mogoč?

V Avstriji imamo 2 poljedelski visoki šoli, 20 višjih in srednjih poljedelskih šol, 40 poljedelskih šol s celoletnim in 71 s polletnim poukom, neoziraje se na posebne strokovne šole, kakor za gozdarstvo, vinarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, za varilno in žgalno

obrt, za gospodinjstvo, itd. V vse te šole se da zadružniški pouk prav lahko uvrstiti, brez velikih stroškov in brez obremenjevanja učencev.

Zadružni pouk pa moramo ločiti v dve kategoriji, namreč v ponk potrebnega uradništva za osrednje korporacije zveze, torej višji pouk, in v pouk za razumevanje in vodstvo nižjih zadružnih organizmov, torej nižji pouk. Višji pouk za uradništvo zvez naj bi se vršil v poljedelskih visokih šolah in kmetijskih akademijah, nižji pouk pa na nižjih kmetijskih šolah in v nadaljevalnih šolah na deželi.

Uradništvu zveze pripada agitatorično zadružno delovanje, torej razširjevanje zadružne ideje na sploh in ustanavljanje zadružnih organizmov ter urejevanje njihovega poslovanja, skratka celotno zadružno organizatorično in nadzorovalno delovanje. Za tako delovanje pa je treba obsežnega teoretičnega in praktičnega znanja. Vzgoja takih uradnikov bi morala obsegati tri faze: 1. splošna predizobrazba, 2. strokovna izobrazba, in sicer a) splošna teoretično-praktična strokovna izobrazba, in b) posebna praktična učna doba.

Splošna strokovna izobrazba je lahko za vse zvezne uradnike enaka, ker je nje namen uvesti le uradnika v splošne zadružne gospodarske razmere. Splošna izobrazba ne sme samo poznati gospodarskih dejstev, nego tudi vzročno zvezo istih; učiti mora razumevanje postopkov in stikov gospodarskega življenja, mejsebojno zvezo posameznih stanov, pomen zadružništva z ozirom na celotno narodno gospodarstvo, njegovo sposobnost in pravico do razširjanja; prisvojiti si mora pregled čez vse sedanje pravne razmere, nuditi vpogled v zvezo posameznih pravnih materij; raztolmačiti mora bistvo knjigovodstva kot takega, potem v zvezi s celotnim pisarniškim znanstvom, in njegovo važnost za narodno gospodarstvo in pravoznanstvo. Kakor pridobiva duhovnik, učitelj, sodnik, ali zdravnik vsposobljenost za svoj stan še le v praksi, a rabi kot temelj pouk v celi vrsti znanosti, in kakor ni mogoča kazuistika katere si boji stroke, ki je povzeta iz življenja, a ne sloni istočasno na znanstvenim in sistematičnim pouku principov, tako potrebuje tudi uradniki zadružnih osrednjih organizacij, ako hočejo res koristnosno delovati, z ene strani čisto praktično učno dobo, ki služi v dosego spretnosti in knjigovodstvu, pregledovanju, pisarnovodstvu itd., z druge strani pa splošni duševni izobrazbi služeco izomiko na narodno-gospodarskem, juridičnem, zadružnem in trgovskem

polju, tako da si pridobijo življenjapolno znanje, namenjeno praksi in razsodno prakso-prepojeno z znanstvenim duhom. To izobrazbo pa naj bi, kakor rečeno, pridobili na poljedelskih visokih šolah in akademijah, v pouku katerih bi se do lali predmeti, potrebni za tako izobrazbo. To je mogoče storiti, zato se tudi pričakuje, da se v doglednem času tudi stori.

(Konec pride.)

Dopisi.

Z Otllice. — Vesel in pomenljiv dan smo imeli Otlličani preteklo nedeljo, blagoslovila se je nova šola. Vsakdo, ki razume pomen šole dandanes, ve tudi, kako važen dogodek je, če dobi vas novo šolo. Malo pred mašo sta dospela na Otllico visokorodni gosp. dvorni svetnik grof Attems in gosp. nadzornik Finžgar. Pred mašo je imel naš g. župnik primeren nagovor v pravem pomenu besede, ki je zaslužil, da bi se zapomnil od besedice do besedice; naravnost vzorno razpredena ideja govora je bila: šola je podlaga naši prihodnosti. Slišal sem že tega in onega govornika, a reči moram, da takih govorov še malo. Na tem mestu naj bo izrečena g. župniku zahvala, ki jo je po pravici zaslužil in iskreno želimo, da bi tudi nadalje slišali tako dovršene govore kot je bil ta: poln ljubezni do domovine, do domače grude in do Najvišjega vladarja. — Po maši se je vršilo blagoslovljenje novega šolskega poslopja, ki stoji na lepem in prijaznem kraju blizu cerkve. Otroci so šli naprej, zadaj gospodje gosti in gosp. župnik, naše učiteljstvo in drugo občinstvo, smo se napotili med zvonjenjem zvonov proti šoli. Po blagoslovu je imel visokorodni gosp. grof nagovor, v katerem je zahvalil vse, ki so kaj pripomogli pri stavbi. Gosp. nadzornik je položil starišem na srce pomen šole in domače vzgoje. Naš g. učitelj Vrčon se je zahvalil gospodom za trud, očrtal v splošnih potezah pomen šole, povdarjal vzajemno delovanje starišev in učiteljev in priporočal otrokom redno obiskovanje šole, nakar se je oficijelno del zaključilo s trikratnim »živio« na presvetlega cesarja. Gospodje gosti in občinstvo so si potem

IV.

Mrje mi v ječi srce vbogo.
S. Gregorčič.

Pomladansko sonce je spuščalo svetel čopič svojih žarkov skozi majhno, zamreženo odprtino v tesno celico Poljakovega Jože. V tej svetlobi se je dala razločiti kolikortoliko borna notranjščina revne sobice. Po stropu, po kotih in na oknu je viselo vse polno pajčevin. Stene so bile začnele in hladne. Razen nad vse ubožne in trde postelje, ki je stala v kotu, ne bi moglo opaziti oko nobene druge oprave.

Na postelji je sedel Joža. Desnico je imel naslonjeno na koleno, z levico pa si je podpiral klonečo glavo. Zdelo se je, da opazuje z največjo pozornostjo zabrisani štirikot, ki so ga risali na umazanih tleh solnčni prameni. A to se je samo zdelo, v istini pa ni bilo tako, v istini ni videl Joža ničesar, zakaj bil je zamišljen, globoko zamišljen. Njegov duh je letal po domačih krajih, po poljih, livadah in pisanih travnikih, obiskal je drage svojece, zletel k ljubljeni Marički, pomudil se pri nekdanjih tovariših in se razgovarjal z njimi dolgo, dolgo...
(Dalje pride.)

LISTEK.

Razdejanje.

Povest iz doline Pastuškin.
(Dalje.)

Tedaj se je vzdramil Peter iz zamišljenosti. Pograbil je na mizi lep bel list papirja, ga položil predse na knjigo, namočil pero v črnilo in se sklonil da bi pisal. Toda takoj ni vedel, kako naj začne pravzaprav. Zato je vtaknil konec peresnika med zobe in jel misliti.

Konečno pravi: »Da tako!« in jame pisati:

»Moja oporoča.

Jaz, Peter Goščak, čutim, da se mi bliža zadnja ura in zato želim, da se mi vklešejo v nagrobni kamen sledeči stih:

Narodov želel sem le prospeti,
kar pograbi roka me koščena —
Ko po rajskih šetal bom vrteh,
moja, upam, želja bo spolnjena.

Brdo, 17. mal. srp. 18. . .

Nato je odložil pero, prečital resnega obraza še enkrat, kar je bil zapisal in zganil potem beli list. Poiskal je v miznici zavitek kakor za pismo, dejal vanj svojo oporočo, zalepil pismo in je

vtaknil v desni kot miznice, katero je takoj skrbno zaklenil in del ključ v žep.

Medtem se je nevihta zunaj že popolnoma razigrala in jela divjati v svojo neukrotljivo jezo in besnostjo. Toča orešje debelosti je jela butati v šipe in zdelo se je, da jih vsak hip raztresa.

Peter je gledal ta prizor in vzdihnil z glasom, ki je razodeval neskončno dušno bol in strto mladeniško navdušenost:

»Ta nevihta v naravi jenja zopet in se pomiri. Oblaki se porazgubijo in razjasno sinjino neba sine zopet toplo sonce, blede luna, migotajoče zvezde. Ploha se vstavi in bujno zelenje požene zopet s še hitrejšo rastjo od prejšnje. Vsa narava oživi in omladi, kakor da je vstala ravnokar iz groba. Medtem pa ne jenja besneti nevihta v mojem srcu nikdar, nikdar! Besnela bo in besnela do groba, da, do hladnega groba, brez konca in kraja, brez počitka, brez odmora, kakor ljuta zver, ki postaja od trenutka do trenutka bolj divja. Še-le ko stopim skozi temna grobna vrata v svetlo hišo večnosti, še-le tedaj se vmiri

boj v mojih prsih, še-le tedaj izgine vsak dvom, vsaka negotovost kakor srebrna slana pod pritiskom zlatih solnčnih pramenov. In ta čas, slutim ni več daleč. Bliža se mi od dne do dne in dozdeva se mi, da je že pred vrati, da trka že na duri z rešilnimi prsti in mi kliče s tolažilnim glasom: Potolaži se, duša trpeča! Glej, že prihajam, da te rešim, poln usmiljenja, da se popneš s prostim duhom v rajske višave, vedno svetle prostore k neskončni sreči, k brezmejnemu uživanju!«

kjer sprostem bo vseh težav telesa
se 'zvoljenim spolnila želja vsaka.

Te vznemirja morda skrb za narod, za ljubljeno narod? Potolaži se trpeča duša, tudi v tem! Zakaj tam koristiš brez dvomno več milemu ti rodu nego tu na zemlji, kjer se lahko vsak hip spotakneš in zabredeš, morda tako zelo v stran, da potem svojemu rodu več škodiš kakor koristiš. Zato ne trepeči pred menoj in ne boj se me! In jaz ne trepečem pred njim in se ga ne bojim. Nasprotno, želim si, da bi prišel čim prej, da zagledam čim prej toli zaželjeno pot resnice in življenja...«

ogledali šolsko stavbo in popoldne po obedu so odšli proti domu.

Naj bi besede gosp. župnika, gosp. grofa in drugih gg. govornikov ostale trajno in neizbrisno v spominu ter plodonosno vplivale na srce mladine in starišev in naj bi bil dan šolskega blagoslovljenja začetek nove dobe, novega življenja in gibanja na naši gorski planoti!

Politični pregled.

Državni zbor.

V torkovi seji državne zbornice so posl. Hueber, Einspinner in tovariši interpelirali ministra za železnice radi železniške nesreče na postaji južne železnice Judendorf.

Minister je odgovoril, da je toliko nesrečo v Krumpendorfu kolikor v Judendorfu pripisati protivnosti uslužbencev. Minister je naglašal, da niso naprave južne železnice času primerne ter da imajo take nesreče svoj izvor v globokejših vzrokih. Obljubil je, da odredi potrebno, da se na južni železnici uvedejo potrebne investicije. V to svrhu se minister takoj obrne na glavno ravnateljstvo južne železnice.

Minister za trgovino je odgovoril na interpelacijo posl. Hoffmanna in Böheima glede uradnega postopanja proti poštnim uradnikom ter je izjavil, da se državni prioboljški, ki se jih je obljubilo poštnim uradnikom, izvedejo v obrokih.

Zbornica je na to razpravljala o njenem predlogu poslancev Hueber-ja, Einspinner-ja in tovarišev glede postopanja zavarovalnic proti nezgodam.

Na to je zbornica nadaljevala debato o lekarniškem zakonu. Vladni zastopnik je rekel, da so v Avstriji zdravilske pristojbine v obče ceneje nego drugod. Vladni zastopnik se je izjavil proti poddržavljenju lekarn. Ko so govorili posl. Fresl in Wagner ter oba glavna govornika Kleevein pro in dr. Ofner proti, je zbornica sklenila preiti v specialno debato, nakar je bila razprava prekinjena.

Minister za deželno brambo je odgovoril na interpelacijo posl. Steinerja in tovarišev o artilerijskem vprašanju in o ustanovitvi deželno-brambovskih topničarskih polkov ter izjavil, da so naši topovi stari že 30 let in da jih je nadomestiti z novimi, modernimi topovi. Ustanovi se 15 topničarskih polkov in sicer 8 za avstrijsko, 7 pa za ogrsko deželno brambo.

Koncem seje je še govoril posl. Pitacco o dogodkih v Dalmaciji, ki jih je v zadnji seji opisal poslanec dr. Ivčević. Dr. Pitacco je rekel, da so hrvatski Sokoli provocirali, čemur je pa odločno ugovarjal posl. Biankini.

Volilna reforma.

V svoji pondeljkovi seji je razpravljala volilni odsek o volilni dolžnosti. Poslanec Schlegel je namreč predlagal, naj se uvede volilna dolžnost, ki naj jo določijo posamezni deželni zbori. Kdor ne bo hotel voliti bo kaznovan. Ta predlog so podpirali v prvi vrsti krščanski socijanci, ki so zagrozili, da bodo glasovali proti dvetretjinski večini, ako se volilna dolžnost ne uvede. Proti volilni dolžnosti pa so govorili socijalni demokrati in liberalni Nemci, katerim se je pridružil tudi dr. Tavčar. Predlog se je izročil posebnemu pododseku, ki naj ga prouči in o njem poroča.

V sredo je odsek nadaljeval razpravo o predlogu posl. Tollingerja. Posl. Pastor je izjavil, da podpira predlog iz najglobokejega prepričanja. Posl. Choc se je pa povsem odločno izjavil proti uvedbi pluralne volilne pravice. Posl. dr. Vogler in dr. Löcker sta predlog Tollingerjev odločno pobjala, nakar je povzel besedo ministerski predsednik baron Beck rekši: Volilna reforma uvažuje v gotovi meri davčno silo. Razdelitev volilnega okrožja in mandatov ne bodo nikakor imela za posledico brezobzirno majoriziranje minoritet; uvedba pluralnega zistema po kateremkoli sistemu bi več ali manje provzročila, da bi se razmerje glasov,

kakor je je določil odsek, znatno spremenilo. Vsled davčnega cenila bi bil bistveni pomen volilne reforme, namreč ustvaritev pravne enakosti na polju volilne pravice, znatno oddaljen. Prednost stopinje omike, ki bi koristila le malemu delu, bi imela komaj praktičen vpliv na volilni izid. Tako tudi ni noben praktičen uspeh prednost starosti in oženjenosti, ki imajo pri pluralitetnih momentih brezdvomno gotove dobrote. Tudi ni pričakovati od pluralitetne pravice vpliva na volilni rezultat, izvzemši, da se otežijo volilne predpriprave in kontrola volilne pravice. Drugače bi bilo seveda, ako bi bila možna osnova pluralitetne volilne pravice, ki bi pustila temelje reforme čiste, da bi se pa pri tem vendar doseglo jasne, politično koristne uspehe. Vlada pa ni zamogla vzlic natančnemu prizadevanju najti takega pluralitetnega volilnega zistema. Tudi predstoječi predlog ne odgovarja zahtevam, ki se jih mora staviti z ozirom na raznovrstnost naših gospodarskih, političnih, narodnih in kulturnih razmer. Ako pa odobri odsek kak predlog, ki bo povspesjeval dovršitev volilne reforme, tedaj ne bi vlada prigovarjala taki spopolnitvi. Reforma ne služi za novo oboroženje in za poostrenje narodnostnega boja, marveč služiti mora za razoroženje socijalnih in narodnih strank ter postati miroljubno delo.

Za ministerskim predsednikom se je dr. Tavčar v daljšem govoru izjavil za predlog, nakar je bila razprava do 3. ure popoludne prekinjena.

Na popoludanski seji se je poslanec Kaiser v daljših izvajanjih izrekel za predlog Tollingerja. Posl. Kramar je obširno polemiziral proti izvajanjem predgovornika. Posl. Adler je izjavil, da je namen Tollingerjevega predloga preprečiti volilno reformo. Govornik je napovedal, za slučaj da zbornica vsprejme pluralni sistem, najostreji in brezobzirni boj socijalne demokracije. Socijalna demokracija hoče, da se boj za volilno reformo zvrši.

V četrtek je odsek za volilno reformo nadaljeval razpravo o paragrafu 5. volilne reforme. Predlog poslanca Tollingerja za uvedbo pluralitetne volilne pravice je bil odklonjen.

Včeraj je volilni odsek vsprejel predlog posl. Hrubyja, da se prepusti uvedba volilne dolžnosti deželnim zborom. Prihodnja seja volilnega odseka bo v torek. Odsek se bo bavil z razdelitvijo volilnih okrajev na Češkem in Moravskem.

Dvetretjinska večina za spremembo volilnih okrajev.

Kakor je znano se Čehi in Jagoslavoani kakor tudi nekatere druge parlamentarne stranke odločno upirajo proti določitvi, ki naj se vsprejme v novo volilno preosnovo in po kateri bi bila za vsako spremembo kakega volilnega okraja potrebna dvetretjinska večina. To dvetretjinsko večino zahtevajo namreč Nemci, ki hočejo za vse večne čase kodificirati vse krivice katere se bodo vsled nove volilne preosnove godile nenemskim in posebno pa slovanskim narodnostim. Vlada se trudi, da bi dosegla tudi v tem pogledu kak kompromis in da bi na ta način prešel ko prej sprava volilno reformo pod streho. Nasvetovala je baje strankam naj bi se vsprejela določba vsled katere bi moralo ostati pri sedanjih razdelitvi volilnih okrajev vsaj osemnajst let, Nemške stranke so se te dni s to zadevo bavile, a sklenile so, da odklanjajo vsak kompromis. Nemški krščanski socijanci se pa baje še niso odločili. O Poljkih pa se govori, da se ne protivijo takemu kompromisu.

Zasedanje delegacij.

Otvoritev delegacijskega zasedanja je določena na dan 27. t. m. Cesar otvori zasedanje sam s prestolnim govorom.

Cesar v Pragi.

Kakor javljajo iz Prage, pride cesar v Prago 3. novembra t. l.

Odstop načelnika generalnega štaba grofa Becka.

Te dni se je uredništvo lista „Neue freie Presse“ brzojavnim potom obrnilo

na načelnika generalnega štaba grofa Becka, ki se nahaja nekje na lovu ter ga vprašalo, koliko resnice je na tem, kar pišejo listi, namreč da že v kratkem času odstopi. Grof Beck, ki mora biti v prijateljskih odnosih z omenjenim židovskim listom, je uredništvu takoj in sicer tudi brzojavnim potom odgovoril, ter mu naznanil, da bo v resnici odstopil ker služi že 60to leto. „Neue freie Presse“ je nadalje izvedela, da je grof Beck vže vložil svojo prošnjo za upokojenje in da je cesar v to upokojenje tudi vže privolil. Vodstvo generalnega štaba bo pa izročene feldmaršallajtnantu Oskarju Potloreku. Nekateri ogrski listi pa hočejo vedeti, da se je nadvojvoda Fran Ferdinand o priliki zadnjih vojaških vaj v Dalmaciji grofu Becku zameril, ker je pri neki priliki baje rekel, da je naša vojna mornarica v svoji vojni izobrazbi zadnja leta mnogo bolj napredovala, nego pa naša vojska na kopnem. In to da je dalo povod, da se je grof Beck odločil prositi za vpkoujenje.

Spremembe na namestništvih.

V parlamentarnih dunajskih krogih se govori, da postane baron Handl najbrže tirolski namestnik. Drugi pa menijo, da pride za namestnika na Tirolsko bivši trgovinski minister baron Call. Tudi na nižjeavstrijskem namestništvu pride baje kmalu do sprememb. Za nižjeavstrijskega namestnika bo baje imenovan bivši minister za notranje zadeve grof Bielandt-Rheidt.

Rešitev zakona o kongruu.

Z Dunaja poročajo, da je minister Pacak neki deputaciji duhovnov obljubil, da bo zakon o kongruu kmalu ugodno rešen.

Za Dalmacijo.

Zaderski „Narodni List“ poroča z Dunaja, da je vlada zagotovila dalmatinske poslance, da stavi še v prihodnji proračun več milijonov kron za zboljšanje gospodarskih razmer v Dalmaciji.

Nagodbena pogajanja.

Te dni so se vršila na Dunaju med zastopniki tostranske državne polovice in med ogrskimi zastopniki pogajanja o nagodbi. Razprava je bila le splošna, n pokazalo se je da so nasprotstva jako velika. Za zdaj so se pogajanja prekinila in podrobna razprava se bo vršila v Budimpešti še le čez nekaj dni. Ta podrobna razprava pa bo trajala mogoče mesece in mesece, tako, da se sedanja zbornica skoro ne bo bavila z nagodbenimi vprašanji.

Akcija proti ministru za zunanje zadeve grofu Goluchowskemu.

Iz Budimpešte javljajo, da namestara na programu iz l. 1848 stoječa stranka v prihodnjem zasedanju delegacije uprizariti velik naskok na ministra zunanjih del grofa Goluchowskega. Stranka upa, da izsili Goluchowskega odstop, zlasti ker tudi v Cislitvanski ni nihče zadovoljen s tem ministrom.

Ogrsko.

Zatrjuje se, da pride cesar v Budimpešto sredi meseca novembra Dne 26. novembra se zberejo delegacije, ki jih dne 27. sprejme cesar v kraljevskem gradu.

Vlada je začela razdeljevati odškodnine nadomestnim rezervistom, ki so za časa ex lege morali aktivno služiti. V skupnem se izplača teh odškodnin 1.500.000 K.

Avstro-Ogrska in Italija.

Italijanska vlada je prepovedala, da se v Rimu vrši nameravani shod proti Avstro-Ogrski radi dogodkov na Reki in Zadru. Radi tega je bila v torek vrlo burna demonstracija proti Avstro-Ogrski.

Dogodki na Ruskem.

Zatrjuje se, da car takoj po povratku iz Finske izda ukaz, vsled katerega bo kmečki stan enakopraven z drugimi stanovi.

Car se je s svojo družino povrnil v četrtek v Peterhof.

Ministerski predsednik Stolypin je v svojem stanovanju našel listek, na katerem je bilo zapisano: „Bilo nas je 18; eden je prišel pred vojno sodišče

in je bil usmrčen; eden je radi umora generala Kozlova v ječi; trije so umrli na apotekarskem otoku (pri groznem atentatu na Stolypinovo vilo) a — 13 nas je še vedno“.

Vstaja na Kubi.

Ameriška vlada je imenovala za začasnega gubernatorja na Kubi Maggoona. Tajnik vojnega ministerstva Zjedinenih držav, Taft, se vrne v prihodnjih dneih v Washington.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V Sv. Križu na Vipavskem je umrl včeraj v 71. letu svoje dobe po dolgi in mučni boleznii posestnik gospod Filip Trpin. Pokojnik je bil mnogoletni župan, častni meščan Sv. Križa, častni stotnik meščanske straže, načelnik cestnega oddera ajdovskega okraja, član pomnoženega c. kr. okr. š. sveta. Bil je odlikovan z zlatim križem. Bil je sploh jako spoštovana oseba, blag značaj in vnet rodoljub. Pogreb se bo vršil jutri ob 4. uri popoldne.

Svetila mu večna luč!

V Gorici je umrl v 78. letu svoje dobe zdravnik dr. Jakob Gentili.

Osebna vest. — Gosp. dr. Aleksij Rojic se je te dni zopet vrnil v Gorico.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravništvu: Ciril Zamar, kaplan v Kobaridu 1 K 50 v.

Predsedništva so plačali: Štefan Kafol, stolni korar v Gorici 20 K; dr. Andrej Pavlica, stolni vikar na račun ustanovnine sedmi obrok 20 K; Davorin Črnetič, trgovec v Gorici, nabral v družbi goriških slovenskih trgovcev 10 K 08 h; dr. A. Gregorič v Gorici 20 K. Srčna hvala!

Preplačila za „Šolski Dom“ za dr. K. Ozvaldovo knjigo „Naši kulturni delavci v zrcalu Prešernovih pozij“: Iv. Fon, c. kr. profesor v Celju 20 v.; Ant. Pipan, c. kr. katehet vojne mornarice 80 v.; Ant. Kutin, učitelj v Tolminu 50 v.

Ubogi „Trgovski Dom“! — Tako naslovljena notica v zadnjem listu je „Soča“ hudo spekla; kajti „veliko besedo“ pri „Trgovskem Domu“ ima sedaj njen lastnik. Mož pa zna več kot „hruske peč“; zato zvrča krivdo „velikodušno“ na trgovca in krčmarja v „Trg. Domu“, kar ni lepo, ako bi tudi odgovarjalo resnici. Ta dva pač ne vodita „Trg. Doma“, ampak vodi ga načelnništvo „Trg. obrt. zadruga“, in tu menda gospodarja „Sočin“ lastnik! Tu, tu tiči krivda! Ako si upa vodstvo tuk. laškega gledališča zahtevati od nemških gledal. družb, da imajo njih nemški lepaki na čelu laško ime gledališča, ima po našem mnenju vodstvo „Trg. Doma“ tem večjo oblast, terjati od hišnih strank, da ne zatajujejo na svojih vabilih slov. imena plosnja. In pa, ali se dotični plakati z zatajenim slov. imenom niso še nikoli tiskali v „Sočini“ tiskarni!? — in še več, ali niso taki lepaki nikoli priporočali trgovino „Sočinega“ lastnika samega!? Ali si „Soča“ res ne more ogledati bolje svojega lastnika! — To vendar ni lepo, da kaže s prstom le na druge, ko ve, da jim s tem gmotno škoduje. Ali ima pred očmi edino le koristi svojega gospodarja. Če je temu tako — in vse kaže, da je tako — potem naj ne zlorablja nadalje gesla dr. Lavriča, katero ji že itak pristojno kot kravi sedlo, in naj si raje postavi na čelo: Vse za trgovino mojega gospodarja!

„Soča“ kaže s prstom po stari navadi tudi pri tej priliki na „Kroj. Zadrugo“, rekoč: „Saj tudi „Krojaška Zadruga“ vabi Nemce in Lahu pod imenom „Teodoro Hribar“. Da, iskala je celo po laških listih uslužbenice, od katerih je zahtevala v prvi vrsti znanje laškega, še le potem slovenskega jezika.“ — Drugega nič? Je pač ubogo malo! Ali se ni „Sočin“ lastnik še nikdar podpisal Andrea ali Andreas G.? In zakaj bi ne smel „Kroj. Zadruga“ poslovođa iskati odjemalcev med svojimi laškimi znanci, ko si še več dovoljuje „Sočin“ lastnik, ki se ima celo za poglavarja slov. stranke! Ali ne zahteva tudi on od uslužbenec v svoji trgovini treh jezikov? Ali ni imel v prodajalnici v „Trg. Domu“ pri prvem začetku uslužbenca Laha? In da dene laški časnik najprej laški jezik, potem slov., je pač nekaj nevednega. Da bo pa „Soča“ bolje informirana, koga naj „okreca“, ji svetujemo, naj primerja nadpise na prodajalnici „Kroj. Zadr.“ z nadpisi na prodajalnici svojega lastnika v „Trg. Domu“, in potem izvestno okreca svojega gospodarja. Pa prav dobro naj ga!

Začetek shoda v Tolminu, ki ga priredi "Trgovsko in obrtno društvo za Goriško" je ob 2. popoldne in ne ob 3. — Člani in prijatelji "Trgovskega in obrtnega društva" se sestanejo v soboto zvečer v gostilni "Pri Kranjcu" k stanovskemu pogovoru. Vabijo se ujudno vsi slovenski trgovci in obrtniki. Društveni odbor se je spopolnil in so se volili v trgovski odsek gg.: A. Zajec, A. Bisail, A. Kregau, M. Hédzet, F. Črnetič, A. Drašček, A. Kuštrín, J. G. G. J. D. Kleva in Jeretič. V obrtni odsek gg.: J. Kopač, K. Drašček, A. Breščak, A. Jakil, I. Sunig, J. Mozetič, P. Čotič, J. Kravos, A. Černigoj, E. Čuk in A. Živic. V pravni pa, ki je že sklenil v zadnji seji med drugim dati društvenim članom potom društvenega urada brezplačna pojasnila in nasvete v stanovsko pravnih zadevah gospodje: dr. Treso, A. Gabršček, dr. Puc, dr. Drmastja, dr. Levpušček, dr. Podgornik in Fr. Kocjančič, ta odsek si je izvolil še sam g. dr. Pavletiča.

Narodnonapredno - socialistični shod v Cerknem. — V nedeljo so imeli v Cerknem shod. Sklicali so ga tamošnji naprednjaki, a prišli so jim na pomoč poleg Konjedica, dr. Levpuščka, dr. Paca in A. Gabrščeka iz Gorice tudi mokranci iz Lirje pod komando Kristana. Shod je bil glede udeležbe klaverna, kar je z ozirom na to, da se je vršil v Cerknem, popolnoma naravno. Napredni listi sami priznavajo, da se je tega shoda udeležilo le nekaj 200 oseb. Ako se pomislj, da so pri takih prilikah številke glede udeležencev vedno pretirane, potemakem je morala biti udeležba na tem shodu res neznatna. Na shodu je rentočil neki Rojc iz Cerkna proti neljubemu mu cerkljanskemu županu g. Kosmaču. A. Gabršček je davil klerikalnega zmaja, Kristan pa je lasal naprednjake in njih voditelje. Da, Tavčarja je, kakor poročila sam "St. Narod" imenoval norca. Konec cele komedije je bila barufa. Pametni Cerklijani se shoda niso udeležili, baje za to ne, ker še ni nastopil predpustni čas.

Veteranska slavnost. — Kakor že naznanjeno, vršilo se bode jutri ob 10. uri popoldne v Rubijah odkritje spominske plošče majorja baronu Füllnerju Karlovčanu, vitezu reda Marije Terezije, ki je prel 100 leti s 40 možmi zadrževal na rubijskem mostu prehod Francozov na to stran mosta in to toliko časa, dokler je bila naša armada na varnem. To bitko je posnemal naš pešpolk št. 47. lansko leto na istem mostu s posebno vajo. V spomin njegove hrabrosti mu je postavilo veteransko društvo za Goriško-Gradiščeansko spominsko ploščo tik rubijskega mostu in sicer na pročelju hiše mlinskega oskrbnika. Plošča je okoli 1½ metra visoka in ¾ metra široka iz svetlega mramorja. Napis na njej, kakor se čuje, je nemškoo-slovenski. Slavnost prične ob 10. uri popoldne s sv. mašo na prostem. Po maši bo odkritje plošče in razni govori. Pri slavnosti bo sodelovalo baje tudi vojaštvo iz Gorice ter bodo baje tudi s topovi streljali.

Kakor jim kaže. — "Soča" je pred nekaj dnevi prinesla naznanilo, da priredi prvo hrvatsko tamburaško društvo koncert v restavraciji "Trgovskega Doma". Prinesla je restavraterjev velik reklamni oglas, v katerem se je povzdigovalo omenjene tamburaše kot umetnike. "Soča" pa je med novicami še posebej naznanila ta koncert in s tem ga nekako priporočala. "Soča" od minote sreda pa pravi, da so priredili v "Trgovskem Domu" koncert neki hrvatski tamburaški škriparji. In zakaj so postali omenjeni tamburaši, kar na jeden krat škriparji, to nam pove zopet "Soča" sama, ko pravi, da piakate za omenjeni koncert je tiskala neka laška tiskarna in ne kaka slovenska (prav za prav bi morala reči Gabrščekova).

Trgatev. — Iz vseh krajev nam poročajo, da se je letos trgatev slabše sponesla, nego se je pričakovalo. Suša je povzročila po Goriškem in tudi v tržaski okolici vzela četrtino pridelka, ponekod celo polovico. Kar se tiče dobrote, je ta na sploh boljša, nego druga leta. Na sploh se račun, da je bilo letos za tretjino pridelka manj, nego lansko leto. Svedča se je zmanjšani pridelki ponekod tudi na polovico. Nekateri posestniki, ki imajo vinograde v močni zemlji, dobili so letos pa tudi več pridelka, nego lani.

"Sočine" laži. — "Soča" je že dvakrat pogrnela neke dogodke o nekem samostanu v Ostrogonju (Gran). Vsi "Sočini" izbruhli so od začetka do konca izmišljotine, kar natančno pojasnjuje v sredo zvečer list "Vaterland", ki s točko za točko razkrinkava dotične laži raznih cerkvi sovražnih, nasprotnih listov. Naj bi And. Gabršček raje o raznih svojih "dogodkih" pisal, namestu, da "Soča" pobira laži iz obskurnih listov.

Kubelik v Gorici. — Slavni češki violinist Jan Kubelik pride prihodnji mesec v Gorico kjer priredi jeden sam koncert.

Javni koncert prirede jutri popoldne v Rubijah pod lipami krčmarja g. Pelicono pevsko društvo "Zvezda" iz Sovodnje-Rubij v družbi s tamburaškim društvom "St. Andrež" iz St. Andreža. Vstop je vsakemu prost.

Vabilo na občni zbor "Kmet. društva" v St. Petru pri Gorici, ki se bo vršil v nedeljo dne 14. okt. 1906 po blagoslovu v lastnih prostorih. Dnevni red po pravilih. O d b o r.

Ponesrečena tatvina. — V torek je še neznan tat ukradel kolo gospoda Ivana Potočnika, ki se je nahajalo v veži tuk. Monta. Ko je g. Potočnik zapazil, da mu je bilo kolo ukradeno podal se je koj na policijo, ki je koj obvestila trgovce s kolesi o ti tatvini. In res je prišel nekdo k trgovcu s kolesi g. Tabaju, ter mu ponujal na prodaj kolo. G. Tabaj je navidezno kupil kolo ter rekel prodajalcu, naj nekoliko počaka, da gre po denar katerega ima v blagajni nahajajoči se v drugem prostoru. Ko se je pa Tabaj odstranil izginil je tudi prodajalec pustivši kolo, ker se mu je zdelo, da g. Tabaj ni šel po denar, ampak po redarja. In tako je tudi v resnici bilo. Ko je pa redar prišel ni bilo o tatu ne duha ne sluha.

Neprijeten gost. — Laurenšek Marija, stara 26 let, doma s Krškega je stanovala dlje časa pri nekem Kicelju v Rabatišču, kjer je dobivala tudi hrano. Te dni pa je izginila iz stanovanja, ostavši dolžna Kicelju nad 100 kron, a poleg tega pobrala mu je še iz neke omare žensko obleko in šest ženskih srajc. —

Pevsko in tamburaško društvo "St. Andrež" v St. Andrežu priredi v nedeljo dne 21. oktobra koncert v gostilni pri Molarju.

Iz Kamenj nam pišejo: Starešinstvo v Kamenjah je v svoji seji 29. sept. t. l. sklenilo protiviti se izpeljati prepoved c. kr. okr. glavarstva radi točenja novega vina.

To pa vsled tega, ker bila bi to nezmisel prepovedati krčmarjem točiti novo vino v občini, ko ima slednji doma novo vino in je tudi pije; in brez vsakih slabih posledic. Trditve, da bi bilo škropljenje z modrogalico zdravju škodljivo je že davno ovrženo; zlasti sedaj, ko se jemlje za škropljenje večinoma ½ kg na hl. vode. To vpliva pa hudo na prodajo vina. Krčmarji morajo iskati zastaranega vina pri raznih veletrgovcih, kojim je prilika dana dvigati cene starem vinu, med tem mora naš vinčar s cenami odnehotati. — To pa je premnogo kriva ta prepoved. Čas je, da se tudi druga županstva oglase proti tej prepovedi, koja prav za prav nima pomena.

Zakaj bi imela biti ta prepoved veljavna le za našo vinorodno deželico. Skrajni čas je, da se vinogradniki vprejo takej prepovedi, ki jim je v občutljivo škodo.

Razstave goveje živine. — V srednjem govedorejskem ozemlju se priredé sledeče razstave: a) Razstava v Kanalnu dne 8. novembra t. l. za občino sodnega okraja karlskega. b) Razstava na Česti pri ajdovskem sv. Križu dne 10. novembra t. l. za občino sodnega okraja ajdovskega. c) Razstava v Gorici dne 12. novembra t. l. za občino sodnega okraja goriškega (torej tudi za mesto goriško) izvzemši občino Ločnik in prištevisi občine Dolenje, Kožbana, Medana in Biljana. d) Razstava v Sezani dne 14. novembra t. l. za občino sodnega okraja sežanskega. e) Razstava v Komnu dne 16. novembra t. l. za občino sodnega okraja komenškega, prištevisi občine Devin in Doberdob. Pri teh razstavah nakažejo se darila v denarju v skupnem znesku K 2300. Kdor namerava vdeležiti se teh razstav, naj se prijavi potom županstva na deželni odbor do 25. oktobra t. l. Natačni vsprejdi razstav se dobe pri županstvih, pri komisijah za dopuščanje bikov v Sezani, v Gorici (magistrat) in v Podgori (Attemsova palača), pri c. kr. kmetijskem društvu, pri slovenskem kmetijskem društvu in pri deželnem odboru.

V planinskem govedorejskem ozemlju se priredé sledeče razstave: a) Razstava v Tolminu dne 25. oktobra t. l. za občino sodnega okraja tolimnskega. b) Razstava v Cerknem dne 27. oktobra t. l. za občino sodnega okraja cerkljanskega. c) Razstava v Kobaridu dne 29. oktobra t. l. za občino sodnega okraja kobariškega. d) Razstava v Bovecu dne 31. oktobra t. l. za občino sodnega okraja bovskega. Pri teh razstavah nakažejo se darila v denarju v skupnem znesku K 2000. Kdor namerava vdeležiti se teh razstav, naj se prijavi potom županstva na de-

želni odbor do 15. oktobra t. l. Natačni vsprejdi razstav se dobe pri županstvih, pri komisiji za dopuščanje bikov v Tolminu, pri c. kr. kmetijskem društvu v Gorici, pri slovenskem kmetijskem društvu v Gorici in pri deželnem odboru. Z ozirom na važnost teh razstav, katere tvorijo prvi praktični korak do izvršitve deželnega zakona za pospeševanje govedoreje, pričakuje se, da se živinorejci polnoštevilno vdeležé razstav.

Veliki koncert s petjem, godbo in srečkanjem na vrednostne dobitke priredi "Slovensko bralno in podporno društvo" v Gorici jutri zvečer v dvorani pri "Zlatem jelenu". Začetek ob 7 uri in pol zvečer. Vstopnina 40 v, srečke pa po 20 vinarjev.

Kmetijsko gospodarstvo. — Za kmetijske sole in praktične gospodarje spisal Viljem Rohrmann. Celje, 1906. Založila Zvezna trgovina v Celju. To je druga, a čisto predelana izdaja znane popularne knjige o kmetijstvu. V tej knjigi najde kmetovalec pouka in navodila za vse gospodarstvo. Cena 1 K 60 v.

Der Panславismus. — Eine nationalpolitische Betrachtung. V založbi Zvezne trgovine v Celju je izšla velezanimiva politična brošura. Cena brošuri 60 v, po pošti 70 vin.

Dunajski župan dr. Lueguer bolan. — Listi poročajo, da je dunajski župan dr. Lueguer še precej hudo obolel.

Nevarna stava. — V Illinoisu v Ameriki so stavili trije mladeniči, kdo bo pojedel največ sira. Izid te stave je bil ta, da je jeden od mladeničev umrl, drugi je na smrt bolan a tretji pa nevarno bolan. Prvi je pojedel jeden kilogram sira, a je koj potem obolel in tudi kmalu umrl. —

Dragulja živil. — V nedeljo je bilo v Lvovu več javnih ljudskih shodov na katerih je bilo govora o vedno naraščujoči draginji živil. Vsprejetih je bilo več resolucij. Tako se je zahtevalo, da se odstrani zaprtje meje proti Rumuniji in Rusiji, da se odpravi carina na uvoz živil, da se znižajo potrošarinski davki, da se zniža najemniški davek ter konečno da se določijo najvišje cene, katere smejo trgovci zahtevati za živila, ki so človeku neobhodno potrebna.

Narodno gospodarstvo

Okrožnica vsem občinskim upravam

dežele.

(Konec.)

C) Ako uniči lastnik po trtni uši okužene vinograde prostovoljno popolnoma ter odmeni potične površine stalno ali začasno za druge obdelavne vrste, plača se zemljiški davek za novo obdelavno vrsto (§ 8. zakona z dne 27. junija 1885 drž. zak. št. 3 ex 1886).

V to svrhu je treba vložiti dotično naznanilo pri c. kr. davčnem uradu ali pri razvidnostnem zemljemeru tekem starih tednov računajoč od dneva, ko se je menjala obdelavna vrsta.

Temu naznanilu treba je priložiti potrdilo občinskega urada spričujoče, da je dotična parcela okužena po trtni uši.

Ako se ne vložil naznanilo pravčasno, predpiše se nižji davek le za dobo po vložitvi naznanila in ne tudi za prejšnjo dobo.

Ako se zemljišče, katero je bilo začasno namenjeno drugi obdelavni vrsti, zopet nasadi z amerikanskimi trtami, ima seveda dotični posestnik pravico zahtevati s posebnim naznanilom, (glej pod črko A te okrožnice), da se dotično zemljišče oprosti davka za dobo 10 let.

Konečno se še opaža, da so označene prošnje in naznanila koleke proste.

II.

Da se more trtna už uspešno zatreti ter tako obvarovati trtojeja, ki je za našo deželo najvažnejši vir dohodkov, podelujeta država in dežela vsako leto velike svote kot brezobrestna posojila onim vinorejcem, ki obnavljajo po trtni uši okužene vinograde z amerikanskimi trtami.

Za slična posojila morejo se pogniti posestniki vseh onih občin, v katerih je napravila trtna už škodo, vsled katere se je ekonomično stanje dotičnih posestnikov oacutno omajalo in je vse eno, ali se po trtni uši uničeni vinograd obnovi z amerikanskimi trtami na istji parceli ali na drugi površini, ki je pripadala prej drugi obdelavni vrsti.

Prošnja za brezobrestno posojilo se mora predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu (v mestu goriškem municipiju). Prijdati je treba proračun stroškov za obnovitev in načrt obnovitvenega dela pri čemur se imajo navesti leta, na kateri se porazdeli delo.

Navesti je treba tudi, kako jamstvo nudi prosilec za vračilo brezobrestnega posojila. Opaža se, da se more podati jamstvo v katerikoli obliki, posebno pa

s hipotekarno zastavo; v slučajih dokazne solventnosti prosilca ni treba, da se jamči s hipotekami.

Brezobrestno posojilo se vrne v dvajsetih enakih letnih obrokih; dospelost istih se računja od ednajstega leta nadalje po prejetem posojilu, oziroma, ako se dovoli posojilo v obrokih, po prejetem prvem obroku posojila.

Dotične koleka proste prošnje morejo predložiti dotični posestniki posamezno; dovoljeno je pa tudi, da jim olajšajo občine delo s tem, da nabirajo prošnje ter jih skupno predložijo pristojnim oblastim.

Občinskim uradom se priporoča, se priporoča, da delujejo v tem smislu. Obrazce za dotične prošnje daje c. kr. okrajno glavarstvo (municipij goriški) brezplačno.

Nalaga se občinskim upravam, da vspešno sodelujejo v svrhu, da se morejo trtojeja z označimi dobrotami okoristi. (Zakon z dne 28. marca 1892 drž. zak. št. 61; zakon z dne 4. aprila 1902 drž. zak. št. 136; ukaz c. kr. poljedelskega ministerstva z dne 11. junija 1902 drž. zak. št. 137.)

III.

Iz vsega tega sledi, da morejo vinorejci, ako se uradno dokaže, da se nahaja v dotičnih krajih trtna už, pridobiti si velikih koristij pri plačevanju davkov in da morejo prejeti brezobrestna posojila, ki so jim v veliko ekonomično pomoč. Uradne poizvedbe glede okuženja po trtni uši vrši visoka vlada takeoj, v svrhu, da si morejo pridobiti trtojeja onih koristij, ki jim nudi zakon in v svrhu, da dovede slednje do tega, da pravčasno obnove po trtni uši okužene vinograde. Potrebno pa je, da vse občine in vsi trtojeja delajo na to, da se opozori vlada na one kraje, o katerih se sumi, da so okuženi po trtni uši, da se bodo mogle na podlagi tega vršiti predpisane poizvedbe in da se bodo proglasili omenjeni vinogradi okuženimi.

Na to se resno opozarjajo vse občinske uprave in vsi trtojeja s povabilom, da naznanijo c. kr. okrajnemu glavarstvu vse vinograde, kjer se je prikazala trtna už, in da naprosijo označeno oblast, naj se uradno prepriča, da so dotični vinogradi okuženi.

Da bodo mogle vsakdo pregledati, ali se nahaja v njegovih vinogradih trtna už, prilaga deželni odbor tej okrožnici pouk, iz katerega je razvidno, po kakih znamenjih se zapazi okuženje po trtni uši.

Iziti se okrožnice in pouka imajo se razdeliti med vinorejce, da se bodo mogli ravnati po istih.

Zahvala.

Podpisana si štejem v prijetno dolžnost zahvaliti se najljudnejše tuk. bl. gosp. zdravniku *dr. Rud. Thoma*, da mi je už 78 let stari s svojo znano spretnostjo zlomljeno roko natanko vravnal in ozdravel, kakor tudi pred dvema letoma pa zlomljeno nogo. Zato sem mu jako hvaležna, ter ga z lahko vestjo vsakomur za take slučaje, kakor tudi za vse druge boleznj najtopleje priporočam.

Terezija vd. Pečenko.

GORICA, 3. okt. 1906.

Skrb vsake gospodinjke je posvečena družinski blaženosti!

Kathreinereve Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerevem načinu svojega protivalanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izredno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp.

Zahvala.

Potrni globoke žalosti nad bitko izgubo svoje ljubljene, nepozabne soproge, oziroma hčere in sestre

Marije Ličer roj. Srebernič,

izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem onim dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so s sočustvovanjem, s krasnimi vencami in z mnogobrojnim spremstvom povečevali spoved blage pokojnice k večnemu počitku.

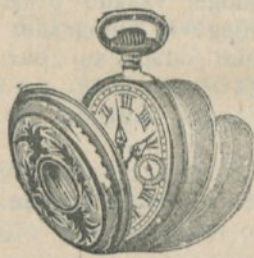
Bog vsem stotero poplačaj!

Žaljuočim družini
Ličer - Srebernič.

SOLKAN, 30. sept. 1906.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Najnovejša iznajdba
novega stoletja.

Samo 2 gld. 55 kr. velja

ravnokar iznajdena nikel rem. žepna ura z znamko System-Roskopf Pat., ki teče 36 ur, z minutnim kazalom, bliščeča, lepa in natančno idoča s 3-letno garancijo. (Eleg. urna verižica in 5 nakitov se zastoj pridene).

Ako ura ne ugaja, se denar vrne in je vsak rizik izključen. Pošilja se le proti povzetju, ali naprej poslanemu denarju:

M. J. Holzer's Wwe
Marie Holzer

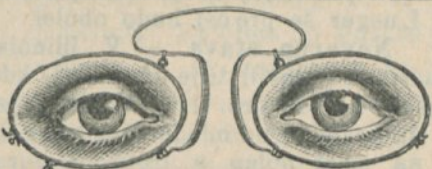
Uhren und Goldwaren-Fabriks-Niederlage
en gross, Krakau Oest. Dietschg. 73, St.
Sebastiangasse 26.

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov.
Ilustrovani cenik ur in zlatnine gratis.
Zastopniki se iščejo.

Slično anoceno so ponarejene.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.

I. Primožič,

slovenski optikar v Gorici,
ulica Vetturini 3,

priporoča čč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, dajnoglede, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in prave ter pošilja na dom.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

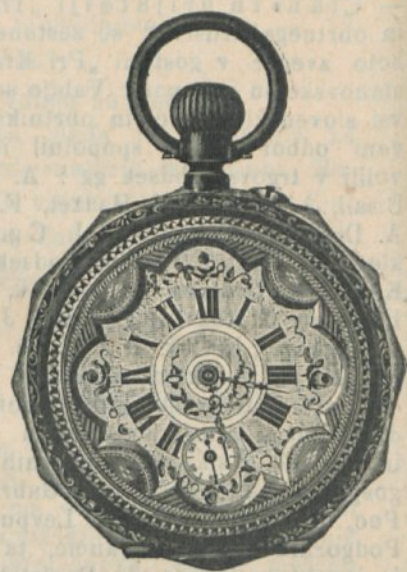
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Naznanilo.

Kdor hoče imeti res dobro, zanesljivo, trajno in trpežno uro, naj se z zaupanjem obrne do

Ign. Lapanja,
urarja v Podmelcu.

Poprava ur trpežna in po nizki ceni. Ceniki se razpošiljajo brezplačno na dom. Postrežba strogo poštna.

Na prodaj je pod vipavskim Sv. Križem lepa, z vsem preskrbljena

kmetija,

obsežna za veleposestvo. Natančneje se izve pri g. Iv. Makaroviču na Sv. Gori pri Gorici.

Jakob Miklus

mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na oglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Anton Ivanov Pečenko

Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenjskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Mešćanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrsko države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštna in točna. M M M M M

Peter Škerbic,

Gorica, Riva Corno h. št. 13

(nasproti zaloge vina gg. bratov Bolaffio)

Priporoča svojo zalogo edino le marčnega piva iz prve domače pivovarne g. Auerjevih dedičev v Ljubljani v sodih in pastariziranega v steklenicah.

Franc Podberšič

avtorizovan kamnoseški mojster,

Gorica, Tržaška cesta šte. 17.

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

bodisi priprostih, ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

V zalogi ima razne kamenite plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izvršuje vsakovrstna v kamnoseško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

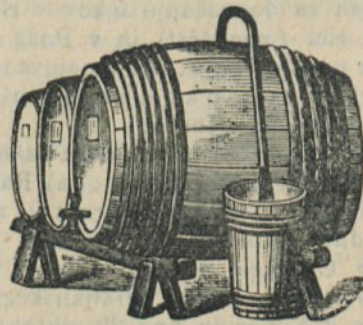
in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905

na menice po 5 1/2 %, na vknjižbo po 5 %

z 1/8 % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

SODE

za bela in črna vina, nove in stare, izvrstno ohranjene, kakor tudi ogrske sode, debele od 6—7 cm. od 56 l. do 20 hl. in še več, ima v zalogi in nove izvršuje ter stare popravlja

Franc Rusjan,
sodar v Gorici, Via Cappella št. 8.

Kako se predrzneš mi kaj drugega prinesiti, kakor dobro izkušeni

„OTTOMAN“

smodčični papir
in zavitke!

